

บทคัดย่อ

การประชุมวิชาการ “ทรัพยากรถ้ำ” ครั้งนี้ นับว่าเป็นการจัดประชุมที่มีการเสนอผลงานการสำรวจถ้ำในลักษณะสหสัมพันธ์วิทยาช่างเป็นทางการครั้งแรกในวงวิชาการไทยจำนวน 25 ชิ้นงาน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะทำการเสนอผลการศึกษาในมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรถ้ำในเขตลุ่มน้ำของและลุ่มน้ำตาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

ผลงานที่นำเสนอในการประชุมวิชาการนี้ได้แบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) *กลุ่มธรณีวิทยาและอุทกวิทยา* ได้นำเสนอวิวัฒนาการการของถ้ำ การเกิดหินงอกหินย้อยและลักษณะการตกตะกอนเด่นๆ ของหินปูนภายในถ้ำที่มีความสัมพันธ์กับสภาพของน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินที่ไหลผ่านถ้ำและพื้นที่ใกล้เคียงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ 2) *กลุ่มป่าไม้และสัตว์ป่า* แสดงข้อมูลพืชพรรณและสัตว์นานาชนิดที่อยู่ภายนอกถ้ำ ไม่ว่าชนิดและความหนาแน่นของประเภทป่าต่างๆ ที่เป็นถิ่นที่อยู่และที่หากินของสัตว์หลายชนิด รวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ตามถ้ำโดยเฉพาะบริเวณปากถ้ำ และการค้นพบสัตว์ใหม่ 3) *กลุ่มชุมชนและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น* ทำการเสนอข้อมูลประวัติชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับถ้ำ 4) *กลุ่มโบราณคดี* แสดงความสำคัญของร่องรอยทางโบราณคดีในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะวัฒนธรรมโลหะ ภาชนะดินเผา และโบราณวัตถุอื่นๆ 5) *กลุ่มระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ* ได้เสนอการนำใช้ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรถ้ำและทรัพยากรอื่น ซึ่งจะได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเมือง เช่น ระบบฐานข้อมูลภูมิศาสตร์ศาสตร์ ฐานข้อมูลที่คิดเองได้ และการคาดคะเนตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของถ้ำประเภทต่างๆ 6) *กลุ่มการจัดการถ้ำและการท่องเที่ยว* แสดงการศึกษาสถานภาพและคุณค่าของถ้ำ ตลอดจนการจำแนกถ้ำเพื่อการจัดการที่เหมาะสม พร้อมกับเสนอตัวอย่างการจัดการถ้ำเพื่อการท่องเที่ยวประกอบในการพิจารณา ก่อนที่จะมีการสรุปภาพรวมถึงความสัมพันธ์ของงานทุกกลุ่มและการประเมินผลความสำเร็จของงานวิจัยแต่ละด้านในภายหลัง พร้อมกับการวิจารณ์ ชักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในที่ประชุม โดยเฉพาะทิศทางงานวิจัยที่ควรดำเนินไปในอนาคตและการสร้างเครือข่ายของนักวิจัยไทยในสาขาวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับถ้ำต่อไป